

Bezpieczeństwo dzieci w Internecie

Jeśli twoje plany dotyczą jednego roku, uprawiaj ryż.

Jeśli obejmują one okres 10 lat, zasadź drzewo.

Jeśli dotyczą całego życia, wykształć swoje dziecko.

Globalna sieć komputerowa Internet oprócz wielu pozytywnych, praktycznych i użytecznych aspektów, niesie ze sobą wiele zagrożeń. Niestety, Internet to nie tylko praktycznie nieograniczone źródło informacji, idealny sposób komunikowania się oraz pracy.

Korzystając z Internetu bardzo często nie jesteśmy świadomi jakie zagrożenia może on ze sobą nieść. Mimo tego, że słyszymy o internetowej pornografii, pedofilskich szajkach, czy oszustach, którzy grasują w sieci wydaje nam się, że nie dotyczy to nas i naszych bliskich. Prawda jest jednak taka, że w każdej chwili możemy narazić się na sytuację, która będzie miała dla nas nieprzyjemne konsekwencje. Wynika to zazwyczaj z nieumiejętnego i nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu. Dlatego należy być szczególnie uważnym, gdy korzystają z niego dzieci. Pamiętajcie, by uczyć je odpowiednich zachowań, nawyków i wyczulać na zagrożenia jakie niesie sieć.

Najczęstsze zagrożenia, na jakie narażone są dzieci:

1. Kontakt z treściami pornograficznymi.
2. Kontakt z materiałami epatującymi przemocą.
3. Kontakt z pedofilami.
4. Uzależnienie od Internetu.
5. Kontakt z internetowymi oszustami.
6. Nieświadome uczestniczenie w działaniach niezgodnych z prawem.
7. Konsekwencje finansowe (np. korzystanie z programów łączących komputer z Internetem za pośrednictwem numerów 0-700).
8. Nieświadome udostępnianie informacji (np. numerów kart, adresów, haseł)

Internet może stać się bardzo przydatnym narzędziem w wychowywaniu dziecka. Należy jednak używać go bardzo rozsądnie.

Nie można sadzać dziecka przy komputerze tylko po to, by mieć czas na załatwienie własnych spraw.

Wspólne surfowanie po sieci, zdobywanie informacji niezbędnych do nauki, a nawet granie w gry komputerowe, mogą znakomicie wpłynąć na kontakty z dzieckiem. Od pierwszych chwil używania Internetu dziecko musi mieć jednak świadomość, że obowiązują tam pewne zasady, których należy przestrzegać. Musi również wiedzieć, że Internet to także pewne niebezpieczeństwa, które mogą je spotkać.

Jeśli dziecko zaczyna korzystać z Internetu, pamiętajcie:

- nauczcie dziecko odróżniać to, co dobre w Internecie od tego, co złe, bezużyteczne i niebezpieczne;
- mówiąc o zagrożeniach starajcie się nie demonizować Internetu - pokażcie dziecku, że może on być źródłem wiedzy, pozyskiwania informacji oraz miejscem zabawy;
- jeśli sami nie poruszacie się w Internecie zbyt sprawnie, postarajcie się uzupełnić swoją wiedzę - niech dziecko wie, że może na Was liczyć w momentach zagubienia i zagrożenia;
- starajcie się jak najczęściej rozmawiać z dzieckiem o możliwościach i zagrożeniach w sieci;
- przekonajcie dziecko, że Was również przy korzystaniu z sieci obowiązują określone zasady - dziecko powinno mieć świadomość, że ograniczenia i zagrożenia związane z Internetem dotyczą nie tylko jego, ale także wszystkich dorosłych;
- uważnie kontrolujcie czas, jaki dziecko spędza przy komputerze; nie można pozwolić, by świat wirtualny zastąpił dziecku świat rzeczywisty, a jedyny kontakt ze znajomymi odbywał się za pośrednictwem sieci;
- nie dopuszczajcie do sytuacji, gdy dziecko umawia się w rzeczywistym świecie (tzw. "realu") z osobami poznanymi przez Internet;
- jeśli dziecko nie porusza się po Internecie swobodnie, pomóżcie mu;
- uczcie dziecko zachowań obowiązujących w sieci (tzw. netykiety)
- starajcie się rozmawiać o tym, co dziecko robi w Internecie, o jego internetowych znajomych, o grach komputerowych, w które najchętniej grywa; spróbujcie sami zagrać w ulubione gry dziecka - dzięki temu poznacie ewentualne zagrożenia, a jednocześnie staniecie się w oczach dziecka autorytetem również w tej dziedzinie;
- starajcie się nie pełnić roli cenzora - wszelkie ograniczenia związane z używaniem Internetu i komputera wprowadzajcie używając jasnych i zrozumiałych dla dziecka argumentów.

Obserwujcie Wasze dzieci

Na podstawie opowieści dziecka, jego gestów, nowych nawyków możecie zauważyć zmiany, jakie zachodzą w jego życiu. Pamiętajcie jednak, by nie przesadzać z nadzorem.

Nie pełnijcie roli strażnika, lecz opiekuna.

Pojawienie się w życiu dziecka nowego medium jakim jest Internet może wpłynąć na jego zachowanie, sposób patrzenia na świat. Sieć to dla dziecka miejsce, w którym może znaleźć zarówno rozrywkę jak i wiedzę (choć zazwyczaj będzie szukać tego pierwszego). Tu także może spotkać nowych znajomych. Taka wszechstronność Internetu, obfitość informacji, potencjalnych kontaktów może wpłynąć na zachowanie dziecka czy nawet jego rozwój.

Dlatego pamiętajcie, by zwracać uwagę na zachowania dziecka, które korzysta z komputera połączonego z Internetem. Czasami zauważenie nietypowych zachowań może zapobiec nieprzyjemnym, a nawet niebezpiecznym wydarzeniom.

Dziecko korzysta z Internetu? Zwróć uwagę na sytuacje, w których:

- dziecko często opowiada o nowo poznanym przyjacielu, o którym dotychczas nie słyszeliście,
- dziecko spędza dużo czasu w Internecie, a każde rozstanie z komputerem powoduje u niego smutek bądź złość,
- dziecko zaczyna używać wyrazów nacechowanych negatywnie - określeń związanych pośrednio lub bezpośrednio z przemocą bądź seksem,
- dziecko staje się agresywne w stosunku do otoczenia,
- dziecko opowiada o swoim nowym idolu - super bohaterze, który np. pokonał wszystkich wrogów,
- dziecko jest pogardliwe w stosunku do swoich koleżanek i kolegów, którzy nie korzystają z Internetu,
- dziecko opowiada dziwne, wymyślone, niesamowite historie, w których motywem jest walka lub przemoc,
- dziecko zadaje pytania związane ze sferami, które do tej pory nie leżały w kręgu jego zainteresowań (np. pytania związane z erotyką bądź seksem).

Poradnik dla rodzica

10 porad dla rodziców, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu:

Internet może być pozytywnym miejscem komunikowania się pomiędzy dziećmi i nawiązywania pomiędzy nimi wspólnych przyjaźni. Jednakże spotykanie się z nieznajomymi poznanymi przez Internet może okazać się bardzo niebezpieczne.

- 1. Odkrywajcie Internet razem.** Bądźcie pierwszymi, którzy zapoznają dziecko z Internetem. Razem z dziećmi odkrywajcie zasoby Internetu. Spróbujcie znaleźć strony, które mogą zainteresować Wasze dzieci.
- 2. Naucz dziecko podstawowych zasad bezpieczeństwa w Internecie** Kilka wskazówek jak zacząć: - Jak posługiwać się prywatnymi danymi (imię, nazwisko, adres, telefon, e-mail; - Jak zachowywać się w stosunku do innych osób w Sieci)
- 3. Naucz swoje dziecko ostrożności przy podawaniu swoich prywatnych danych.** Jest bardzo ważne, żeby dorośli byli świadomi, że wiele stron internetowych dla dzieci wymaga podawania prywatnych danych, ażeby uzyskać dostęp do strony. Ważne jest w tym względzie, aby dziecko podając takie informacje wcześniej zapytało o zgodę swoich rodziców.
- 4. Rozmawiaj z dziećmi o ewentualnym ryzyku umawiania się na spotkanie z osobami poznanymi przez Internet.** Dorośli powinni zrozumieć, że Internet może być pozytywnym miejscem komunikowania się pomiędzy dziećmi i nawiązywania pomiędzy nimi wspólnych przyjaźni. Jednakże spotykanie się z nieznajomymi poznanymi przez Internet może okazać się bardzo niebezpieczne. Dzieci powinny spotykać się z nieznajomymi wyłącznie w towarzystwie przyjaciół, dorosłych i zawsze po uzyskanej zgodzie rodziców.
- 5. Naucz dziecko krytycznego podejścia do informacji poznanych w Sieci.** Większość dzieci używa Internet w celu poprawienia i rozwinięcia swoich zainteresowań i wiedzy potrzebnej w szkole. Użytkownicy Internetu powinni być świadomi jednak, że nie wszystkie znalezione informacje w Internecie są wiarygodne. Naucz dziecko jak weryfikować informacje i jakie są inne dostępne źródła informacji na ten sam temat
- 6. Nie bądź zbyt krytyczny na temat korzystania z Internetu przez twoje dziecko.** Dzieci mogą znaleźć się przypadkowo na stronach, które są adresowane do dorosłych. Jeśli nawet celowo dziecko wchodzi na takie strony, należy zdawać sobie sprawę z naturalnej ciekawości występującej u dzieci. Spróbuj użyć takich stron, aby pokazać dziecku, że nie są to strony właściwe dla niego i może określić jakieś zasady w tym względzie. Bądź realistyczny w swoim podejściu do używania Internetu przez dzieci.
- 7. Informuj odpowiednie jednostki o adresach stron internetowych, na których znajdziesz nielegalne treści** Wszyscy musimy wziąć odpowiedzialność za "niewłaściwe" czy "nielegalne" treści w Internecie.
- 8. Kodeks dobrego wychowania obowiązuje również w Internecie** .Przypominaj dzieciom o zasadach dobrego wychowania. W każdej dziedzinie naszego życia, podobnie więc w Internecie obowiązuje kodeks dobrego

wychowania – czyli jak zachowywać się w relacjach z innymi osobami. (netykieta) Obejmuje on bycie miłym, używanie odpowiedniego słownictwa itp. Twoje dzieci powinny również znać te zasady (nie wolno czytać nie swoich e-maili, kopiować zastrzeżonych materiałów, itp.).

- 9. Zapoznaj się z procesem korzystania przez twoje dziecko z Internetu**
Zobacz jak twoje dziecko korzysta z Internetu, jakie strony lubi oglądać i jak zachowuje się w Sieci. Poznaj zasady korzystania z Internetu, wtedy łatwiej będzie tobie podejmować właściwe decyzje odnoszące się do korzystania przez twoje dziecko z Internetu.
- 10. Pamiętaj, że pozytywne strony Internetu przeważają nad jego negatywnymi stronami.** Internet jest doskonałym źródłem edukacyjnym i sposobem miłego spędzania czasu dla dzieci. Pozwól swojemu dziecku w świadomy i bezpieczny sposób w pełni korzystać z jego bogactwa.

ZŁOTE ZASADY

- Sprawdzajcie, w jaki sposób Wasze dzieci spędzają czas w Internecie, poproście je, aby pokazały Wam, w jaki sposób porozumiewają się ze swoimi przyjaciółmi.
- Nauczcie dzieci, że swoją prywatność chroni się poprzez:
 - stworzenie bezpiecznego profilu użytkownika, w którym aktywowane zostaną ustawienia dotyczące prywatności,
 - ochronę haseł,
 - kontaktowanie się i odpowiadanie na wiadomości wysłane jedynie przez osoby znane z rzeczywistości,
 - pytanie o zgodę rodziców na umieszczenie w Internecie zdjęć swoich lub rodziny, domu, szkoły, itd.
 - dzielenie się danymi osobistymi, takimi jak numer telefonu, adres, nazwa szkoły, sporty, jakie uprawiają, tylko z osobami, które dobrze znają z rzeczywistości.
- Umieśćcie komputer w dużym pokoju, tak abyście mogli kontrolować aktywność dzieci w sieci.
- Wszyscy powinniście wiedzieć:
 - jak odmówić zaakceptowania nowego kontaktu lub jak zablokować osobę z listy kontaktów,
 - jakie są zabezpieczenia oraz funkcje informowania o nieprawidłowościach występujących w trakcie korzystania z danej strony internetowej.
- Budujcie zaufanie, tak, aby Wasze dzieci wiedziały, że mogą z Wami porozmawiać, jeśli popełnią jakiś błąd, oraz, że zawsze wspólnie spróbujecie znaleźć rozwiązanie! **Uczymy się na błędach!**

NASZA UMOWA O INTERNECIE

Oto zasady, które ustaliliśmy wspólnie z rodzicami odnośnie korzystania przeze mnie z Internetu. Rozumiem, że ich celem jest zapewnienie bezpiecznego użytkowania Internetu przeze mnie oraz moją rodzinę. Ludzie, których spotykam w Sieci są w większości uczciwi, jednak zdarzają się osoby o nieuczciwych zamiarach.

Jako odpowiedzialny użytkownik Sieci zobowiązuje się do stosowania się do poniższych zasad.

1. Będę korzystał z Internetu zgodnie z zasadami, które wspólnie ustaliliśmy.
2. Obiecuję powiedzieć Wam o wszystkim, co mnie w Internecie zaniepokoi albo przestraszy.
3. Korzystając z Internetu będę używać nicka (pseudonimu).
4. Nie będę podawać nieznajomym osobom żadnych informacji o sobie i swojej rodzinie, takich jak imię, nazwisko, numer telefonu, adres, nazwa i adres szkoły, do której uczęszczam, miejsca gdzie pracują członkowie mojej rodziny.
5. Nie będę również wysyłać poznanym w sieci osobom swoich zdjęć.
6. Zdaję sobie sprawę z tego, że poznana w Internecie szesnastoletnia koleżanka może okazać się czterdziestoletnim mężczyzną.
7. Bez Waszej zgody nie będę umawiać się na spotkania z osobami poznanymi w Sieci. Jeśli wyrażicie zgodę na spotkanie, umówię się w miejscu publicznym i pójdę z osobą towarzyszącą.
8. Nie będę odpowiadać na wiadomości, które są obraźliwe, obsceniczne, agresywne. Sam obiecuję nie wysyłać do nikogo tego typu wiadomości i nie posługiwać się w Internecie wulgarnym językiem.
9. Nie będę otwierać plików niewiadomego pochodzenia, gdyż mogę w ten sposób uszkodzić komputer.
10. Nie będę wykorzystywał materiałów znalezionych w Internecie bez zgody ich właściciela ani w inny sposób naruszał w Sieci praw autorskich.

.....
Data i miejsce

.....
Mój podpis

.....
.....

Jako rodzice czujemy się odpowiedzialni za przekazanie Ci zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.

Chcemy, abyś stał się świadomym i odpowiedzialnym użytkownikiem Sieci.

1. Zachęcamy Cię do korzystania z Internetu, gdyż mamy świadomość w jak dużym stopniu może Ci to pomóc w poznawaniu świata i wpłynąć na Twoje sukcesy w szkole.
2. Obiecujemy, że zawsze gdy przyjdiesz do nas z problemem związanym z korzystaniem z Sieci, wysłuchamy Cię spokojnie i zrobimy wszystko, aby Ci pomóc.
3. Mając na względzie Twoje bezpieczeństwo chcielibyśmy wiedzieć, do jakich celów używasz Internetu.
4. Chcemy, abyś miał pewność, że szanujemy Twoją prywatność i nie będziemy przeglądać w komputerze twoich folderów.
5. Będziemy również szanować Twoje internetowe znajomości, oczekując, że będziesz dzielił się z nami informacjami o nowo poznanych osobach.
6. Jesteśmy otwarci na Twoje przyszłe sugestie dotyczące powyższych zasad. Zawsze możesz liczyć na nas.

.....
Data i miejsce

.....
Podpis rodziców

Test:

Czy Twoje dziecko jest uzależnione od Internetu?

Dr Kimberly Young w 1996 roku przedstawiła kryteria uzależnienia od Internetu. Aby rozpoznać, czy Twoje dziecko jest uzależnione, odpowiedz sobie na następujące pytania:

Czy czujesz, że Twoje dziecko jest zaabsorbowane Internetem (często myśli o poprzednich, bądź następnych pobytach w Sieci)?

- Czy czuje potrzebę coraz dłuższego korzystania z Internetu?
- Czy pozostaje w sieci dłużej niż pierwotnie planowało?
- Czy wielokrotnie miało nieudane próby kontroli, ograniczenia czasu lub zaprzestania korzystania z Internetu?
- Czy dziecko czuje się niespokojne, markotne, zirytowane, przygnębione, gdy nie może korzystać z Internetu?
- Czy ryzykuje utratę znajomości z przyjaciółmi, zaniedbuje naukę z powodu Internetu?
- Czy oszukuje Cię, aby ukryć narastający problem Internetu?
- Czy używa Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów lub sposobu na poprawę pogorszonego nastroju (uczucia bezradności, winy, lęku, depresji)

Pięć twierdzących odpowiedzi na powyższe pytania oznacza uzależnienie od Internetu.

Objawy uzależnienia od Internetu:

O początku problemu mówić można, kiedy w Internecie spędza się coraz więcej czasu i jest on używany w celu osiągnięcia satysfakcji, odreagowania czy ucieczki od codzienności. Wiąże się to zwykle z zaniedbaniem kontaktów społecznych w realnym świecie. Obserwuje się równocześnie

- próby kontroli i/lub ograniczania czasu spędzonego w Internecie;
- rosnącą potrzebą wydłużania czasu spędzonego w Internecie by osiągnąć pożądaną poziom satysfakcji;
- zespół abstynencyjny i zaburzenia nastroju – doświadczanie niepokoju, bezsenności, rozdrażnienia, zmian nastroju lub depresji gdy niemożliwe jest korzystanie z Internetu zgodnie z wcześniejszym planem lub gdy korzystanie to zostanie niespodziewanie przerwane;
- kłamstwa na temat czasu spędzonego w Internecie, usprawiedliwianie nadmiernego korzystania;
- korzystanie z Internetu mimo świadomości negatywnych skutków, jakie się z tym wiążą.

Ryzyko uzależnienia od Internetu jest bardzo duże i dotyczy coraz młodszych użytkowników sieci.

Rodzice muszą wiedzieć, że dziecko do 12 roku życia nie powinno korzystać z Internetu bez obecności osoby dorosłej.

Uzależnienie od Internetu czy komputera jest efektem :

- braku kontroli ze strony rodziców,
- brakiem wiedzy o zagrożeniach, a także zbyt małą ilością czasu spędzanego wspólnie z dziećmi.

W profilaktyce uzależnień od komputera i Internetu największą rolę mają do odegrania właśnie rodzice.

Wśród sposobów zapobiegania uzależnieniom od komputera najczęściej wymienia się:

- konsekwentne stosowanie zasady: najpierw obowiązki, później rozrywka,
- bezwzględne ograniczenie czasu spędzanego przy komputerze od 1/2 godziny do 1 godziny dziennie w zależności od wieku dziecka,
- proponowanie innych, atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu (sport, turystyka, hobby niezwiązane z komputerem),
- poświęcanie dziecku jak najwięcej czasu i zainteresowania,
- czasami wprowadzanie okresów całkowitej abstynencji,
- bezwzględny zakaz korzystania z Internetu dla dzieci do lat 12 bez nadzoru dorosłych.

Dorośli powinni wspólnie dbać,:

- aby dzieci i młodzież zainteresować grami rozwijającymi ich osobowość,
- aby zapewnić im dostęp do programów edukacyjnych i encyklopedii.
- przede wszystkim młode pokolenie nie powinno być pozostawione samo sobie, a systematyczna kontrola kontaktu z komputerem miała formę życzliwego zainteresowania bliskich im osób.
- Należy również wspomnieć o fakcie, że zarówno w sprzedaży jak i w Internecie możemy zetknąć się z programami edukacyjnymi, które nie zawsze spełniają swoją rolę. Zamiast umożliwić uczniom przyswajanie i utrwalanie wiadomości, kształcenie umiejętności poszukiwania sposobów rozwiązywania problemów sprawiają, że dziecko bez własnego wkładu intelektualnego otrzymuje gotowe rozwiązania bezmyślnie wyręczając się maszyną. Każdy program edukacyjny zanim trafi do rąk dziecka w domu lub szkole powinien być uprzednio sprawdzony przez nauczycieli lub rodziców, aby upewnić się o jego trafnym przeznaczeniu.
- modne obecnie wśród uczniów stało się korzystanie z gotowych opracowań lektur szkolnych dostępnych na stronach www. Wyręczanie się z konieczności przeczytania lektury, czyni życie łatwiejszym i wygodniejszym w pojęciu ucznia, ale niekorzystnie wpływa na jego twórczy rozwój. Uczeń musi rozwijać się we wszystkich sferach, nie może być jedynie odtwórcą cudzych myśli i przekonań.

Skutki nadużywania Internetu występujące u dzieci:

- Odcięcie emocjonalne od świata zewnętrznego, zmniejszenie liczby bezpośrednich kontaktów rówieśniczych;
- Podwyższone ryzyko (z racji dłuższego przebywania w Sieci) kontaktu z treściami niewłaściwymi dla młodych ludzi i uznania ich za „normalne”.
- uzależnienie od gier komputerowych oraz od Internetu;
- zmiana języka (jego zubożenie, techniczny slang, używanie skrótów);
- dotyczące zdrowia: brak troski o zdrowie (zarywanie nocy, zaniedbywanie posiłków i higienę osobistą).

Przydatne linki

<http://www.dzieckowsieci.pl>

Helpline to projekt, w ramach, którego świadczona jest pomoc w sytuacjach zagrożenia dzieci w Internecie: <http://www.helpline.org.pl>.

Jakie mogą być przyczyny powstawania uzależnień m.in. od komputera?

- Specjaliści często twierdzą, że prostą przyczyną jest to, że ludzie po prostu nie lubią siebie;
- Nie radzą sobie z własnymi emocjami i nie chcą poznać samych siebie, wyrażać i określać uczuć. Problem ten odpada przy komunikowaniu się przez Internet, gdzie określanie i wyrażanie własnych uczuć słowami można zastąpić znakiem tzw. emotikonem, np.: - oznacza uśmiech, : - (smutek).

Badania zbiorowości użytkowników Internetu w Polsce wykazały wzrost udziału dzieci i młodzieży szkolnej w korzystaniu z usług sieci. Istnieje zagrożenie, że te nieporządane zjawiska będą się nasilać, do czego dodatkowo może przyczynić się spadek cen sprzętu komputerowego, co czyni go bardziej dostępnym.

Zazwyczaj pierwszy kontakt dziecka z komputerem ma charakter zabawy w formie gry. Gra powinna mieć pozytywne wartości takie jak: rozwijanie wyobraźni, kształcenie umiejętności podejmowania decyzji i inne. Dzieci i młodzież zbyt dużo czasu spędzając przy grach komputerowych, w których wirtualna rzeczywistość oderwana jest od życia, sami przestają się orientować w realiach rzeczywistości.

Prześladowanie w sieci

Możliwość komunikowania się przez Internet i telefony komórkowe daje wiele korzyści. Niestety, istnieje także pewne ryzyko – dzieci mogą otrzymywać oraz wysyłać wiadomości zawierające treści, które mogą ranić ich uczucia lub uczucia innych. Dlatego ważne jest, aby:

Wasze dzieci wiedziały, jak należy się zachowywać – one także nie są aniołkami ;-)

Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie:

poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS. W odróżnieniu od „tradycyjnej” przemocy (ang. bullying) zjawisko cyberprzemocy charakteryzuje :

- Wysoki poziom anonimowości sprawcy.
- Ponadto na znaczeniu traci klasycznie rozumiana „siła”, mierzona cechami fizycznymi czy społecznymi, a atutem sprawcy staje się umiejętność wykorzystywania możliwości, jakie dają media elektroniczne.
- Charakterystyczna dla problemu szybkość rozpowszechniania materiałów kierowanych przeciwko ofierze oraz ich powszechna dostępność w sieci sprawiają, że jest to zjawisko szczególnie niebezpieczne. Kompromitujące zdjęcia, filmy czy informacje potrafią zrobić w Internecie bardzo szybką „karierę”, a ich usunięcie jest często praktycznie niemożliwe.
- Dodatkową uciążliwością dla ofiar cyberprzemocy jest stałe narażenie na atak, niezależnie od miejsca czy pory dnia lub nocy.

- Kolejną ważną cechą problemu jest stosunkowo niski poziom kontroli społecznej tego typu zachowań. Sytuacja doznawania przez dziecko krzywdy za pośrednictwem mediów elektronicznych jest często trudna do zaobserwowania przez rodziców.

Rolą rodziców jest takie wychowanie i edukacja swoich dzieci, aby te nie brały udziału w wirtualnym prześladowaniu innych.

Dzieci powinny wiedzieć, jakie są ich prawa i za co są odpowiedzialne. Powinny również wiedzieć, że należy szanować prawa innych osób.

Zawsze należy być otwartym na rozmowę z dzieckiem, tak, aby mogło powiedzieć o niepokojącej sytuacji. Uczcie je, jak z pożytkiem dla siebie i bez czynienia krzywdy innym korzystać z nowych technologii.

Złote zasady

- Nie dopuszczajcie do sytuacji, które mogą mieć szkodliwy wpływ na Wasze dziecko. Rozmawiajcie ze swoimi dziećmi tak, żeby wiedziały jak chronić swoją prywatność oraz szanować prywatność innych;
- Wasze dzieci powinny wiedzieć, że nie należy rozpowszechniać wiadomości, które mogą sprawić przykrość innym;
- Pomóżcie swoim dzieciom zrozumieć, jakie wiadomości i zachowanie może sprawić drugiej osobie przykrość i jak można temu zapobiec;
- Upewnijcie się, czy dzieci wiedzą, jak można zablokować otrzymywanie e-maili od osób, które nie znajdują się na ich liście kontaktów;
- Zapisujcie obraźliwe wiadomości – być może będą stanowiły ważny dowód;
- Współpracujcie z innymi rodzicami i nauczycielami, aby przeciwdziałać prześladowaniom w świecie rzeczywistym i w sieci; Poznajcie środowisko Waszego dziecka – jego przyjaciół, ich rodziców, nauczycieli oraz kolegów i koleżanki z klasy;
- Zachęcajcie swoje dziecko do tego, aby było z Wami szczere, nawet jeśli zachowa się bezmyślnie – każdy ma prawo do popełniania błędów, a razem jest łatwiej je naprawić!
- Upewnijcie się, że dziecko wie, że to nie z jego winy ktoś mu dokucza.

Gry i dzieci

Gry mogą odegrać ogromną pozytywną rolę w rozwoju dziecka poprzez kształtowanie zachowań społecznych, umiejętność samodzielnego myślenia. Wiele z nich to gry ciekawe i interaktywne, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane do celów edukacyjnych.

Jednak zauważyć należy, że nie wszystkie gry mają takie cechy. Powinniście mieć wpływ na to, w co gra Wasze dziecko, by mieć pewność, że są to gry odpowiednie i nie wpływają na Waszego syna lub córkę negatywnie.

Złote zasady

- Określcie zasady dotyczące czasu, jaki dzieci mogą spędzać, grając w gry komputerowe.
- Pozwólcie im grać na komputerze we wspólnym pokoju – tylko tam możecie mieć kontrolę nad czasem spędzanym przez dziecko przed komputerem.
- Obserwujcie, w co grają Wasze dzieci. Skoro pilnujecie ich podczas zabawy na podwórku, dlaczego nie robić tego, gdy grają w gry on-line?
- Porozmawiajcie o tematyce gry, w którą dziecko gra – sprawdźcie, czy ma ona walory poznawcze i edukacyjne.
- Zanim kupicie swojemu dziecku grę, upewnijcie się, że jest odpowiednia dla jego wieku

W czasie gier internetowych z innymi użytkownikami sieci:

- poproście dziecko, żeby wchodziło tylko na strony internetowe, które mają surowe reguły uczestnictwa i na których obecni są moderatorzy.
- Ostrzeżcie dzieci, aby nie podawały swoich danych osobowych innym graczom.
- Ostrzeżcie dzieci, żeby nigdy nie spotykały się same z innymi graczami, a jeśli chcą pójść na takie spotkanie, któreś z Was powinno im towarzyszyć.
- Poproście dzieci, aby informowały Was o przypadkach przemocy w sieci, groźbach, wulgarnym języku używanym przez innych, lub innych nieodpowiednich treściach, które znajdują w Internecie.
- Nie pozwólcie, by Wasze dziecko grało w grę, która ma na nie zły wpływ. Możecie to zrobić, blokując dostęp do gry.

Często gra przekazuje treści:

- mało wychowawcze, nieetyczne,
- uczy zachowań agresywnych,
- często aby wygrać trzeba być okrutnym, przebiegłym, mściwym, lekceważyć przedstawicieli legalnej władzy, burzyć porządek społeczny i zabijać.
- w grach, w których trup ściele się gęsto, można w każdej chwili zacząć wszystko od nowa, dodać lub wywalczyć przemocą nowe dodatkowe życie.

- akty przemocy i agresji w wielu grach są wzmacniane dodatkowymi efektami np. jęki zabijanych ludzi, lejąca się krew, krzyki ludzi przejeżdżanych autem, przekleństwa, wulgaryzmy itp. To potęguje siłę przeżyć w trakcie gry i tym samym jeszcze bardziej wzmacnia więź emocjonalną z komputerem.
- bardzo popularna gra "**Quake**" polega na zabiciu jak największej liczby potworów, krew leje się "hektolitrami" i "trupy ścielą się gęsto". Z kolei w "**Resident Evile**" trzeba strzelać do trupów policjantów, a do następnego poziomu przechodzi się poprzez dokonanie mordu. "**Carmageddon II**" to wyścig samochodowy - aby go wygrać trzeba ścigać się nie zważając na okoliczności, widać strach uciekających przechodniów, zmasakrowane ciała tych, którym nie udało się uciec.

Popularne czasopismo "**Play PC**" w taki oto sposób opisuje i reklamuje grę "**Hitman**" : *Jeżeli cel trzeba zlikwidować w bardziej wyrafinowany sposób, środki ku temu znajdujemy na mapie. Jest ich kilka, z elegancką trucizną podawaną między innymi w mleku, whisky i winie na czele. Poza tym ofiarę wysadzamy w powietrze, topimy lub dusimy poduszką we śnie. Możliwości jest sporo, a ich wykorzystanie zależy tylko od wyobraźni gracza. Wszystko po cichu, bez alarmowania ochroniarzy czy policji, jak na profesjonalistę przystało.*

- Nie wszystkie gry są aż tak brutalne, jednak każda bardzo wciąga. Wie o tym każdy rodzic, który próbował oderwać swoje dziecko w trakcie gry od komputera. Wie o tym każdy, kto choćby raz zagrał nawet w zwykłego pasjansa.
- Agresja występująca w wielu grach, dodana do agresji oglądanej przez dziecko w telewizji, wypacza jego wizję realnego świata, uodparnia na zło stające się wszechobecnym w oczach dziecka i wyzwala zachowania agresywne na wzór wydarzeń z ulubionych gier.

Zatarcie granic między dobrem a złem powoduje brak poczucia winy za popełnione czyny agresywne.

Dodatkowo można również zaobserwować wzrost podejrzliwości i drażliwości u dzieci. Fascynacja i utożsamianie się z wirtualną rzeczywistością może nawet doprowadzić do zdarzeń tragicznych, kiedy gracz przeniesie akcję swojej gry do realnego życia.

Gry mogą odegrać ogromną pozytywną rolę w rozwoju dziecka poprzez kształtowanie zachowań społecznych, umiejętność samodzielnego myślenia. Wiele z nich to gry ciekawe i interaktywne, które z powodzeniem mogą być wykorzystywane do celów edukacyjnych.

Jednak zauważyć należy, że nie wszystkie gry mają takie cechy. Powinniście mieć wpływ na to, w co gra Wasze dziecko, by mieć pewność, że są to gry odpowiednie i nie wpływają na Waszego syna lub córkę negatywnie.

Czytajcie dokładnie opisy gier na pudełkach oraz wskazówki dotyczące wieku gracza.

Pamiętając jednocześnie, że każde dziecko jest inne i to Wy powinniście decydować, w jaką grę może grać.